

Undersökningen Om mig 2019

Förslag till beslut

1. Informationen noteras.

Ärende

Ungdomsenkäten Om mig är en webbenkät om hälsa och livsstil till ungdomar i årskurs 8 på grundskolan och i årskurs 2 på gymnasieskolan i Östergötland i kommunala och fristående verksamheter.

Enkäten är ett samarbete mellan Region Östergötland, länets kommuner och Länsstyrelsen Östergötland och har tagits fram tillsammans med ungdomar i länet. Enkäten har genomförts sedan 2014.

Målet är att skapa möjlighet till samarbete mellan ungdomar, skola och kommun, och bidra till att öka ungdomars delaktighet i frågor som rör dem. Ett annat syfte är att ge en gemensam regional och samtidigt lokal bild av hälsa och livsstil bland Östergötlands ungdomar för att kunna genomföra förbättringsarbeten.

Enkäten är även en del av skolornas eget kvalitetsarbete där påståendena är utformade med syfte att användas vid uppföljning och utvärdering och analys av verksamheternas elevhälsoarbete.

Enkäten innehåller även frågor som återfinns som indikatorer barn- och ungdomsnämndens budget och är därför en del av nämndens måluppföljning. Frågor i enkäten som används som indikatorer för nämndens mål följs upp i verksamhetsuppföljningar, delårsrapporter och i nämndens verksamhetsberättelse.

Resultatet från den genomförda enkäten i årskurs 8 visar att arbetet med hälsofrämjande åtgärder behöver fortsatt prioritet, det handlar exempelvis om stress och om att öka elevernas fysiska aktivitet. Värdegrundsarbetet när det t ex gäller att arbeta mot mobbing behöver fortsatt fokus. En stor majoritet av eleverna i årskurs 8 har en positiv framtidstro, men 10 % av de tillfrågade eleverna svarar att denna saknas.

Beslutsunderlag:
Tjänsteskrivelse - Om mig 2019, 2020-06-03
Om mig – Hemkommunsrapport 2014-2019

Bakgrund

Om mig är en webbenkät som bygger på intervjuer med ungdomar i Östergötland om vad som är viktigt för att de ska må bra i livet. Intervjuerna utmynnade i de fem frågeområdena: familj och vänner, hälsa och livsstil, tobak och alkohol, skola och fritid samt livet och framtiden. Ungdomarnas frågor har kompletterats med frågor som tidigare har använts i kommunernas uppföljning och arbete med ungdomars hälsa och livsstil. Enkäten innehåller en bas av frågor som följs över tid och som kompletteras med olika fördjupningar från år till år. En fördel med en regional enkät är att den lätt kan anpassas efter lokala behov.

Förhoppningen är att ungdomar ska känna igen sig i enkäten. Den innehåller språk och begrepp som de själva använder och en balans mellan positiva och negativa frågor. Ungdomar ska också involveras i undersökningens alla delar, från enkätutformning och datainsamling till analys, tolkningar och intervention.

Målet är att skapa möjlighet till samarbete mellan ungdomar, skola och kommun, och bidra till att öka ungdomars delaktighet i frågor som rör dem. Ett annat syfte är att ge en gemensam regional och samtidigt lokal bild av hälsa och livsstil bland Östergötlands ungdomar för att kunna genomföra förbättringsarbeten.

Enkäten bygger på frivillighet att delta. Den ska ses som ett erbjudande för de unga att kunna påverka sin situation, men de måste ha en reell möjlighet att avstå om de önskar.

Årets resultat när det gäller ungdomars uppfattning om sin hälsa visar en svagt nedåtgående trend de senaste tre åren. Killar skattar sin hälsa högre än tjejer. Vad gäller ungdomars uppfattning om stress skiljer det sig mellan killar och tjejer. Av flickorna uppger 55 % att de ofta är stressade i skolan, i jämförelse med killar, 22 %. Det är små förändringar sedan föregående år.

Fler killar är fysiskt aktiva minst 1 timme/dag i jämförelse med tjejer. Fysisk aktivitet är enligt forskning något som positivt påverkar läroprocesser.

Då ungdomar tillfrågas om de någon gång använt narkotika svarar 2 % att de gjort det (motsvarar ca 40 elever), detta kan jämföras med gymnasieungdomarnas svar, 11 %.

På frågorna kring mobbing är det en positiv utveckling före flickor men en negativ för killar i jämförelse med föregående år. 11 % av tjejerna och 10 % av killarna svarar att de blivit mobbade av elever och/eller personal under den senaste terminen. Detta motsvarar drygt 150 elever i årskurs 8.

Ungdomarna tillfrågas också om deras möjligheter att påverka i skolan, och detta är ett utvecklingsområde, här svarar både tjejer och killar att de kan påverka i låg utsträckning. Möjligheten att påverka i skolan finns framskrivet i både skollag och läroplaner. Positivt är dock att en hög andel elever har en positiv framtidstro, ca 90 %.

Resultatet från den genomförda enkäten visar att arbetet med hälsofrämjande åtgärder behöver fortsatt prioritet, det handlar exempelvis om stress och att öka elevernas fysiska aktivitet. Värdegrundsarbetet när det t ex gäller att arbeta mot mobbing behöver ha fortsatt fokus. Positivt är att eleverna i årskurs 8 har en positiv framtidstro, men 10 % av de tillfrågade eleverna svarar att denna saknas.

I enkäten får ungdomarna också med egna ord dela med sig av sina tankar om aktuella ämnen. Deras svar har kodats och sammanställts i form av kortfattade artiklar om:

- Ångest
- Deprimerad
- Må bättre
- Förslag till skolan
- Rökning
- Mobbning
- Skolk
- Funktionsnedsättning eller sjukdom
- Tankar om framtiden
- Annan könsidentitet
- Negativt med sociala medier
- Ungdomars viktigaste frågor
- Intresse för politik och omvärldshändelser
- Att duga som man är
- Otrygghet
- Psykisk ohälsa

Mer information, resultat och artiklar finns att tillgå via länken:

<https://vardgivarwebb.regionostergotland.se/ungdomsenkat/>

Enkäten är även en del av skolans eget kvalitetsarbete där påståendena är utformade med syfte att användas vid uppföljning och utvärdering och analys av verksamheternas elevhälsoarbete.

Enkäten innehåller även frågor som återfinns som indikatorer barn- och ungdomsnämndens budget och är därför en del av nämndens måluppföljning. Frågor i enkäten som används som indikatorer för nämndens mål följs upp i verksamhetsuppföljningar, delårsrapporter och i nämndens verksamhetsberättelse.

Under våren 2020 har skolpersonal getts möjlighet att delta i ett seminarium där resultat från Om mig kommer att presenteras och diskuteras, men på grund av coronaviruset är Om mig-seminariet inställt och kommer istället att genomföras under hösten 2020.

Kommunala mål

- Ett attraktivt och tryggt Linköping.
- Hög kunskap med skolor i framkant.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Resultaten redovisas uppdelat för pojkar och flickor för att skolorna ska ha möjlighet att analysera resultaten och sätta in åtgärder för att öka likvärdigheten mellan pojkar och flickor.

Utbildnings- och
arbetsmarknadsförvaltningen

Anders Jolby